

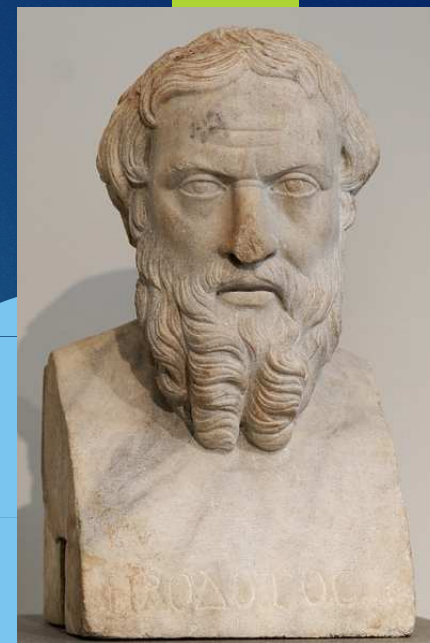
Dějiny Řecka I - seminář

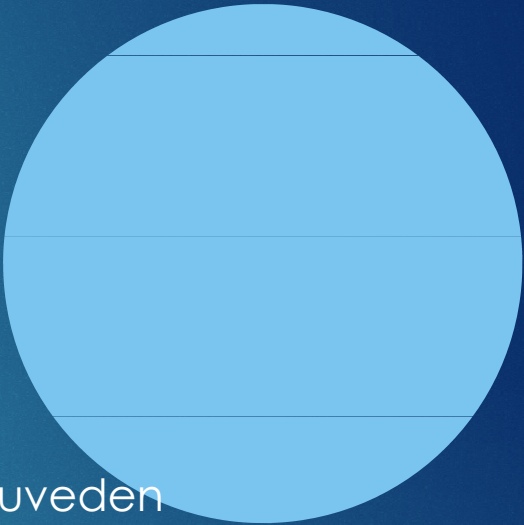
7. HODINA

HÉRODOTOS; ŘECKÉ HRY A SLAVNOSTI

Hérodotos

- ▶ Ἡρόδοτος
- ▶ 5. stol. pnl.
- ▶ Halikarnásson, Kárie
- ▶ Cestování po Středomoří – Egypt, Černomoří, Babylón
- ▶ *Dějiny*
- ▶ Střet mezi Řeckem a Persií – hlavní dějinná událost
- ▶ Rozsáhlé odbočky (*logoi*)
- ▶ Osud
- ▶ Vysvětlování příčin událostí

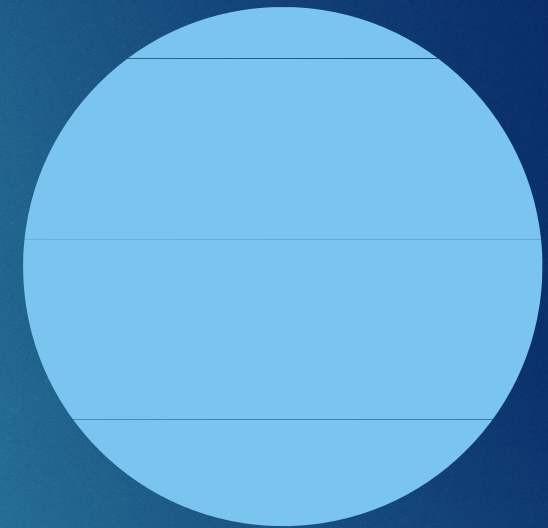

-
- ▶ Popisy kmenů, zvyků, zemí z celého známého světa
  - ▶ Vlastní svědectví
  - ▶ Místní prameny
  - ▶ Rozhovory s očitými svědky
  - ▶ Přehnané příběhy
  - ▶ Zdroj kritiky
  - ▶ Nejasný výběr, kritérium, povaha pramenů, přímo citace, neuvedení
  - ▶ 1) Prameny si vymyslel, nikam necestoval, zkopíroval záznam jiných
  - ▶ 2) Zachycení zpráv, informátoři, cestovatelé, výzkum
  - ▶ Starověká kritika – Plútarchos (*O zlomyslnosti Hérodota*)
  - ▶ Thúkýdidés – proti nadpřirozeným jevům

-
-
- ▶ Příčiny událostí
  - ▶ Nadpřirozené, božské
  - ▶ Lidské, osobní
  - ▶ Počin a trest, odplata, akce a reakce, překročení míry
  - ▶ Bezprostřední x ze vzdálenější minulosti, základ někde jinde
  - ▶ Boje mezi Evropou a Asií
  - ▶ Mytologické počátky, Kroisos a řecká města → Peršané → vzpoura v Malé Asii → tažení do Řecka → odplata, tažení do Řecka → řecká ofenziva
  - ▶ Imperiální snahy Peršanů – postupně obsazení/poražení Médů, Lýdů, Babylónu, Egypta, Střední Asie, Indie, tažení do Skythie, Řecka

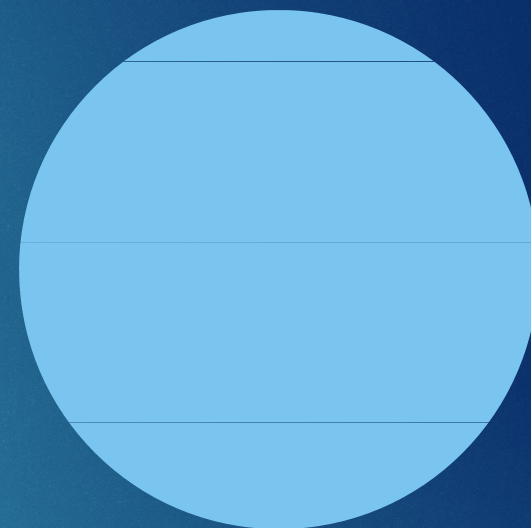
Zdroje (str. pdf 94, 104, 125, 166, 222, 445, 73, 171→,
179, 353→, 103, 121, 133, 213, 268, 45, 86, 100, 103,
122, 203, 255, 259, 409

- ▶ Očitá svědectví (2.29, 2.55, 2.123, 3.55, 4.76, 9.16)
- ▶ Popis chrámu v Babylónu (1.181)
- ▶ Perské spory o trůn (3.67→) – Behistunský nápis
- ▶ Satrapie (3.89–97) – nápis z Daivy
- ▶ „Katalog“ perské armády (7.56–137)
- ▶ Eposy/poezie (2.53, 116–117)
- ▶ Hekataios z Miletu, Skylax z Karyandy (2.143, 5.36; 4.44)
- ▶ Anonymní, někdo vypravuje/říká (1.95, 2.3, 2.45, 2.54, 2.118, 4.7, 4.196, 5.10, 8.38)

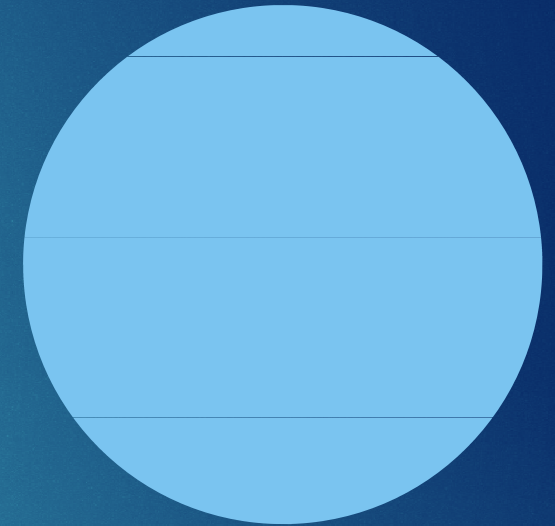
Příčiny událostí, vlastní zkoumání Hdt, str. pdf 11, 13, 14, 30, 58, 62, 84, 93, 101, 148, 163

- ▶ Počátky sporů z dávnověku (1.1–5)
- ▶ Nadpřirozeno – viz minule
- ▶ Pelasgové a jejich vliv (1.58)
- ▶ Perské zvyky (1.131)
- ▶ Iónská města (1.145)
- ▶ Kýros a jeho smrt (1.214)
- ▶ Prameny Nilu (2.23–28)
- ▶ Vyprávění Řeků o Egyptu (2.45)
- ▶ Perské tažení do Egypta (3.3)
- ▶ Polykratés (3.45)

Příčiny událostí, pomsty, str. pdf 265→, 271, 288, 306,
336, 338, 371, 378, 37, 58, 194, 248, 287, 290, 321, 324,
336, 20, 53, 290, 336, 337, 338

- ▶ Povstání v Iónii (5.30→, 5.49, 5.97)
- ▶ Rozšiřování perské moci (6.44, 7.5, 7.9, 7.138, 7.157)
- ▶ Kroisos (1.76, 1.130)
- ▶ Tažení proti Řekům (3.138–140)
- ▶ Řecká tažení (4.166–167, 6.94, 5.102, 6.107, 7.6)
- ▶ Odplata (1.27, 1.117→, 5.102, 7.5, 7.8, 7.9)

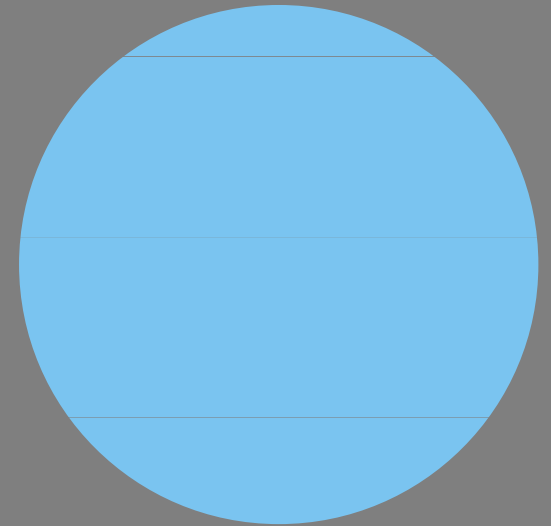
Literatura

- ▶ Hérodotos. 2004. *Dějiny*, Praha: Academia.
- ▶ Bakker, E. J., de Jong, I. J., & van Wees, H. (Eds.). 2002). *Brill's Companion to Herodotus*. Leiden: Brill.
- ▶ Sheehan, S. 2018. *A Guide to Reading Herodotus' Histories*. London: Bloomsbury Academic.
- ▶ Asheri, D., Lloyd, A.B. & Corcella, A. (Eds.). 2011. *A commentary on Herodotus*. Oxford: Oxford University Press.
- ▶ Fehling, D. (1989). *Herodotus and his Sources. Citation, Invention and Narrative Art*. Liverpool: Cairns.
- ▶ Hartog, F. (1980). *Le miroir d'Hérodote*. Paris: Galimard.
- ▶ Hornblower, S. (2002). "Herodotus and his Sources of Information". In *Brill's Companion To Herodotus*. Leiden, The Netherlands: Brill.
- ▶ Desmond, W. 2004. Punishments and the Conclusion of Herodotus' Histories. *Greek, Roman and Byzantine Studies*, 44(1), 19-40.

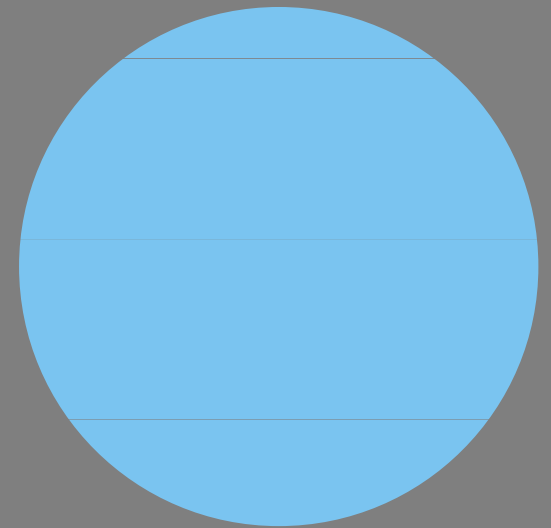

Řecké náboženství

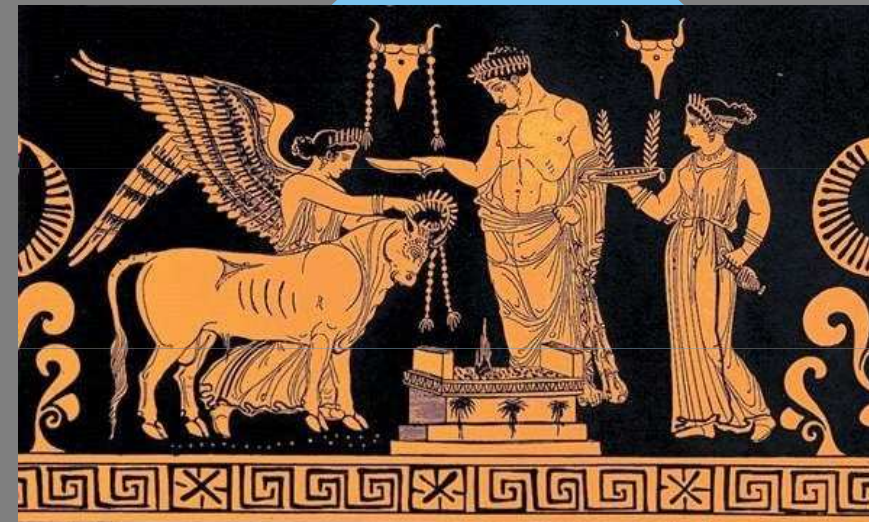
- ▶ Rituály
- ▶ Věštírny
- ▶ Mystéria

- ▶ Rituály
- ▶ Polyteismus
- ▶ Není jednotná forma
- ▶ Domácí x veřejné
- ▶ Ortopraxe
- ▶ *Do ut des*
- ▶ Chrámy – v posvátných okrscích (*temenos*)

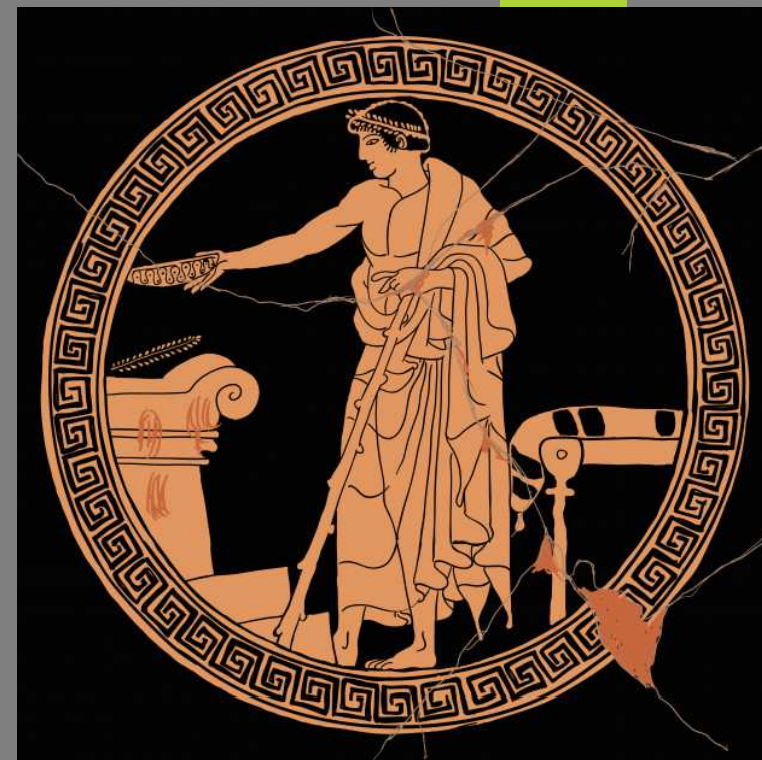
- ▶ Oběť (*thysia*, *θυσία*)
- ▶ Krvavá, nekrvavá
- ▶ Posypání hlavy zvířete
- ▶ Vykonavatel oběti (*megeiras*)
- ▶ Prasata, ovce, kozy, skot
- ▶ Hostina
- ▶ Věštná znamení (játra) – méně než v Římě
- ▶ Podzemní božstva (*holokauston*)

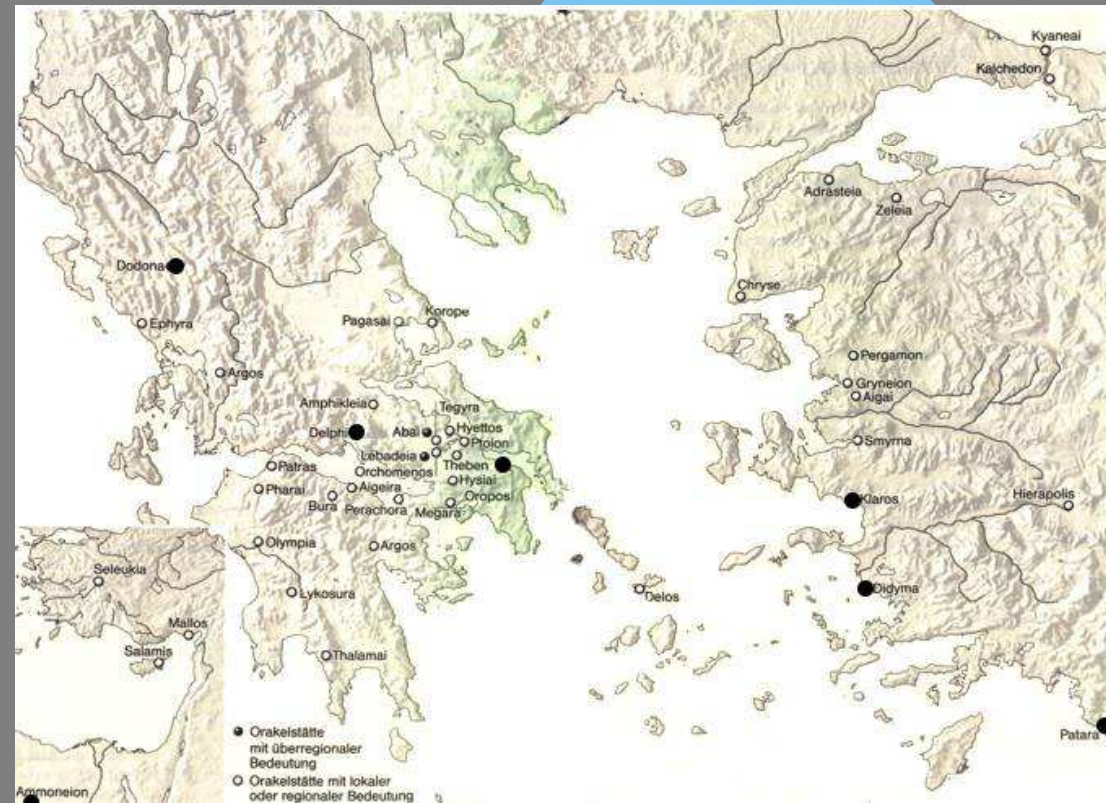
- ▶ Další formy
- ▶ Koláče
- ▶ Úroda (první plody)
- ▶ Votivní dary
- ▶ Kadidlo

- ▶ Lidská oběť (*farmakos*)

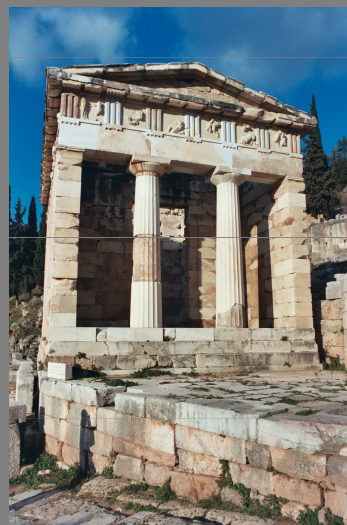
- ▶ Úlitba (*spondé, σπονδή*)
- ▶ Víno (olivový olej, mléko, med, voda)
- ▶ Za doprovodu modliteb
- ▶ Při mnoha příležitostech
- ▶ Podzemní božstva – na zem

- ▶ Věštírny
- ▶ (*manteia*, *μαντεία*)
- ▶ Věštit může pouze pověřená osoba
- ▶ Věštírna, výklad znamení
- ▶ Budoucnost; co dělat
- ▶ Státní i soukromé záležitosti

- ▶ Delfy
- ▶ Chrám Apollóna
- ▶ Pýthie
- ▶ Slova samotného boha
- ▶ Puklina ve skále, výpary, vavříň
- ▶ Pokladnice

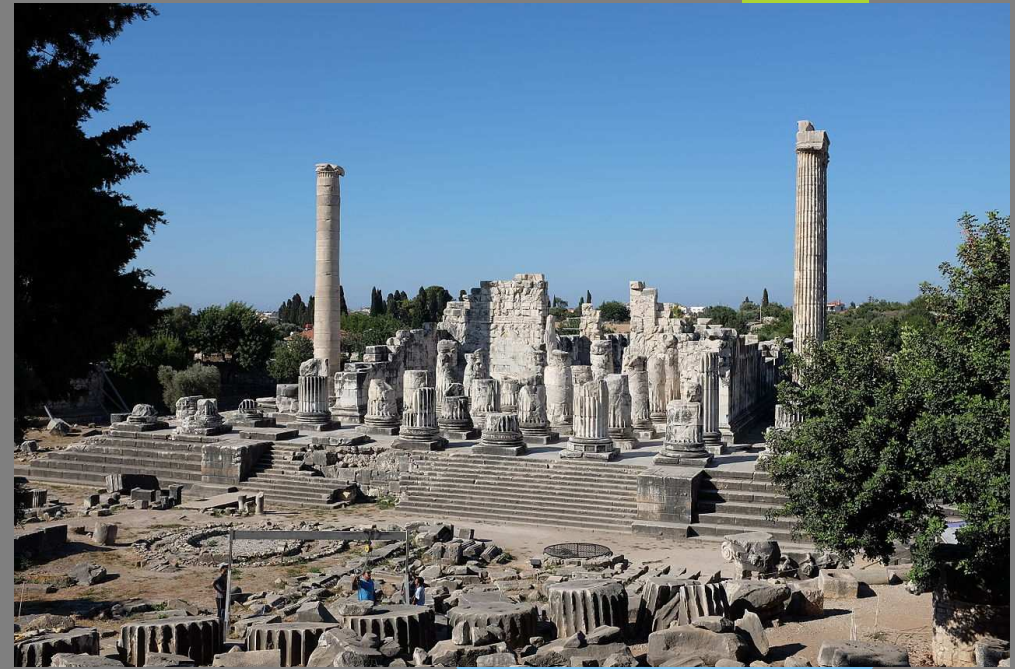

- ▶ Dódóna
- ▶ Épeiros
- ▶ Diova věštírna
- ▶ Nejstarší, 2. nejprestižnější
- ▶ Ze šumění dubových listů

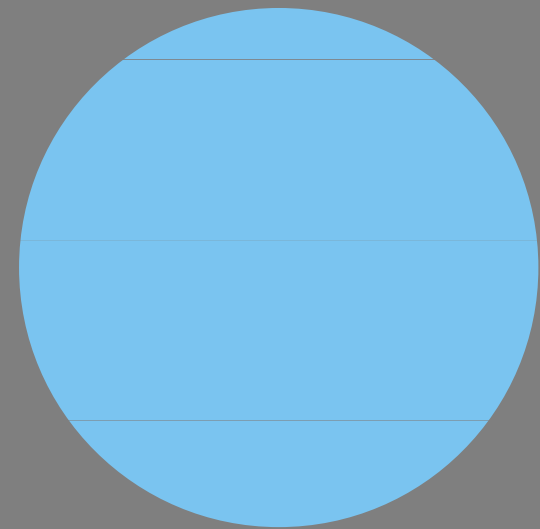

- ▶ Didyma (pl. neut.)
- ▶ Mílétos
- ▶ Chrám Apollóna
- ▶ Podobný průběh jako v Delfách
- ▶ Hlavní věštírna v MA

- ▶ Další místa
- ▶ Dia Ammóna v Egyptě
- ▶ Trofónia v Boiótii

- ▶ Stíny zemřelých - *nekromanteion*

- ▶ Mystéria
- ▶ Uzavřená spol., nutnost zasvěcení, tajné obřady, posmrtný život, hierarchie členů
- ▶ Eleusínské
- ▶ Orfismus
- ▶ Dionýsovské

- ▶ Ísidy
- ▶ Mithry
- ▶ Kybelé

Literatura

- ▶ Fontenrose, J. 1988. *Didyma: Apollo's oracle, cult, and companions*. Berkeley: University of California Press.
  - ▶ Dostálová, R. & Hošek, R., 1997. *Antická mystéria*, Praha: Vyšehrad.
  - ▶ Ogden, D. (Ed.). 2010. *A companion to Greek religion*, Malden, MA: Wiley-Blackwell.
  - ▶ Mikalson, J. 2005. *Ancient Greek Religion*. Blackwell Ancient Religions. Malden, MA: Blackwell Pub.
  - ▶ Vandenberg, P. 2007. *Mysteries of the Oracles: The Last Secrets of Antiquity*. New York: Bloomsbury Publishing.
-